

Kimberly-Clark Mic-Key® udskiftningssonde

Trouble shooter

Indholdsfortegnelse

Spørgsmål vedr. brug og pleje Side

Mic-Key sonden

1. Det er svært at få Mic-Key knappen sat i igen, hvorfor?	2
2. Skal Mic-Key tages ud og vaskes?	2
3. Hvor ofte skal Mic-Key skiftes ud?	2
4. Må man sætte en sprøjte direkte ned i Mic-Key knappen?	3
5. Det siver ud fra ernæringsporten	3
6. Hvordan sikres korrekt sondelængde?	3

Ballonen

1. Svært at tømme ballonen	3
2. Hvad fyldes ballonen med?	4
3. Hvor meget kan der max være i ballonen	4
4. Må der tilsættes glycerin til vandet i ballonen?	4
5. Ballonen springer hele tiden	4

Forlængerslanger

1. Hvor ofte skal de udskiftes og hvorfor?	4
2. Hvordan rengøres forlængerslangen?	4
3. Kan forlængerslangen skoldes?	4

Hud

1. Hvorfor er der udsivning fra kanalen?	5
2. Kanalen/stomien er blevet større	5
3. Må der lægges meche under sonden?	5
4. Problemer med rødme og irritation om sonden	6
5. Hvis det bløder fra kanalen?	6
6. Hvad er det ekstra hud ved kanalen? – hypergranulation	6
7. Gør hypergranulation ondt?	6

Hygiejne

1. Er der nogen sterile procedurer ved Mic-Key?	6
2. Må man tage karbad?	7
3. Må man gå i svømmehal?	7

Økonomi og tilskud

1. Kan man få tilskud?	7
2. Hvad er en ordination?	7
3. Hvem udskriver en ordination?	8
4. Hvor ofte skal ordinationen fornyes?	8

Spørgsmål – Mic-Key sonden	Årsag	Handling
<p>Det er svært at få Mic-Key knappen sat i igen, hvorfor?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Med tiden bliver ballonen slap og fylder derfor mere, hvilket kan gøre det lidt sværere at få den i igen 2. Sonden har været faldet ud, og kanalen er begyndt at lukke sig 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er der problemer med at få sonden i efter den har været ude, bør det overvejes om det er nødvendigt at tage den ud mellem skiftene 2. Sæt målepinden eller et kateter et nummer mindre end sonden i kanalen. Herved holdes kanalen åben. Kontakt sygehus mhp. blokning af kanalen
<p>Skal Mic-Key tages ud og vaskes?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Du har mulighed for at tage Mic-Key ud og vaske både den og huden samt tjekke ballonen 2. (Det kan give rutine at tage Mic-Key ud og sætte den ind igen med jævne mellemrum – især i starten til man er tryk ved det.) 3. Der kan sætte sig nogle "kager" af madrester på indersiden af ballonen. Hvis resterne sidder for længe, kan de gøre det svært at få Mic-Key ud, når den skal udskiftes. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vurder behovet for at vaske Mic-Key. Det skal give mening at gøre det 2. Til du er helt tryk ved at skifte Mic-Key, kan du overveje at tage den ud evt. hver måned eller hver 14. dag 3. Vurder om der sidder rester af sondemad om ballonen i forbindelse med skift 4. Brug din sunde fornuft
<p>Hvor ofte skal Mic-Key skiftes ud?</p>	<p>Holdbarheden er 1-8 mdr. Varies fra person til person afhængig af følgende faktorer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Epilepsimedicin påvirker ballonen og kan kræve skift hver 6 - 8 uge 2. Meget mavesyre påvirker ballonen og kan forkorte sondens levetid 3. Hiver/piller man i sonden svækkes ballonen 4. Anti-tilbageløbsventilen svækkes ved hyppig brug 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udskift Mic-Key, hvis ballonen taber så meget vand, at der er risiko for, sonden kan glide ud 2. Udskift Mic-Key, når du synes, den er for ulækker 3. Undgå, at der trækkes unødigt i sonden 4. Skift rutinemæssigt (evt.) hver 3.-4. måned

Spørgsmål – Mic-Key sonden	Årsag	Handling
Må man sætte en sprøjte direkte ned i Mic-Key knappen?	Nej. Gør man det, ødelægges anti-tilbageløbsventilen, og der vil kunne sive sondemad og mavesyre ud fra ernæringsporten.	Brug forlængerslanger der passer til Mic-Key
Det siver ud fra ernæringsporten?	Det er et tegn på, at anti-tilbageløbsventilen er svækket. Det kan skyldes, der bruges sprøjte direkte i ernæringsporten, eller at forlængerslangen "overdrejes"	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tjek, at der ikke sættes sprøjter direkte i ernæringsporten 2. Tjek, at alle, der giver mad i sonden, er instrueret i korrekt brug. Drej forlængerslangen $\frac{3}{4}$ omgang med uret (til modstand) når den sættes på, og drejes mod uret, når den skal af 3. Udskift Mic-Key, hvis den generer.
Hvordan sikres korrekt sondelængde?	Det er vigtigt, at sonden altid passer i længden. En for kort sonde kan give trykmærker, smerter og sivning fra kanalen. For lang en sonde tillader udsivning fra kanalen. Desuden kan sonden hænge fast i tøj, og brugeren kan lettere få fat i sonden og hive i den.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brug målepinden til udmåling af korrekt sondelængde. 2. Mål liggende og siddende. (Ved forskel tages værdi midt imellem) 3. Konsulenten kommer gerne ud og hjælper med måltagning 4. Sondens længde passer, hvis der er 3 mm mellem hud og sonde.

Spørgsmål – Ballonen	Årsag	Handling
Svært at tømme ballonen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sprøjten er måske ikke sat helt ind i BAL-porten 2. Der dannes ofte et undertryk inde i ballonen, der kan gøre det svært at tømme ballonen på en gang 3. Ballonen er ved at være slidt og holder derfor ikke så godt på vandet, der diffunderer ud i maven. Der er derfor ikke mere at tømme ud 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sæt sprøjten rigtig godt fast i BAL-porten – giv den evt. et lille drej samtidig med. 2. Tøm det vand ud du kan. Sprøjt derefter 1 ml vand ind i ballonen igen, hvorved undertrykket ophæves. Du kan nu trække det resterende vand ud. 3. Risiko for, at sonden falder ud pga. for lidt vand i ballonen. Tid til at skifte Mic-Key ud

Spørgsmål – Ballonen (fortsat)	Årsag	Handling
Hvad fyldes ballonen med?	Det er ikke sterilt i ventriklen	Almindeligt postevand
Hvor meget kan der max være i ballonen?		Der kan max være 10 ml i ballonen (14 Fr og derover). Max 5 ml op til 12 Fr
Må der tilsættes glycerin til vandet i ballonen?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anbefales ikke, da ballonen ikke er testet på glycerin. Vi ved derfor ikke, om det påvirker ballonen 2. (Skulle ballonen springe, vil der komme glycerin ud i maven. Farligt?) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brug kun alm. postevand i ballonen 2. Brug kun postevand
Ballonen springer hele tiden	<ol style="list-style-type: none"> 1. Der gives mad/medicin i ballonporten 2. Sonden er for kort 3. Brugeren hiver meget i sonden 4. Kan skyldes epilepsimedicin eller speciel keto-dicet, der er meget fedtholdig 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Se efter om der er sondemad eller medicinrester i ballonen 2. Skift til rigtig længde Mic-Key 3. Læg evt. noget over sonden, så brugeren ikke kan få fat om sonden 4. Spørg ind til medicin eller speciel sondemad

Spørgsmål – Forlængerslanger	Årsag	Handling
Hvor ofte skal de udskiftes og hvorfor?	I forbindelse med indgift af sondemad vil der på indersiden af forlængerslangen sætte sig en biofilm af sondemad, som det ikke er muligt at vaske af. Da det er muligt at udskifte slangen med en ny, er dette hygiejnisk korrekt.	Følg Medas anbefalinger for udskiftning af forlængerslangen (1 gang om ugen)
Hvordan rengøres forlængerslangen?	Man bør tænke på Mic-Key og forlængerslange som kniv og gaffel og behandle dem som sådanne.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vask forlængerslangen i opvaskevand og skyl grundigt. Hæng/læg slangen til tørre.
Kan forlængerslangen skoldes?		Ja

Spørgsmål – Hud	Årsag	Handling
Hvorfor er der udsivning fra kanalen?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kan skyldes manglende vand i ballon 2. Kan skyldes, Mic-Key er for lang. Derfor slutter ballonen ikke tæt til mavesækkens væg, og det kan løbe ved siden af. 3. Kan skyldes Mic-Key er for kort. Herved bliver ballonen presset ind i kanalen, og den mister den runde facon, der gør, den slutter tæt om kanalen 4. Hvis længden vurderes at være den rigtige, kan der være behov for mere vand i ballonen 5. Kan skyldes infektion 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tjek vandmængden i ballon (5 ml er standard) 2. Tjek, at længden på Mic-Key er korrekt. Er sonden for lang, skiftes til en kortere. 3. Tjek længden. Er sonden for kort, skiftes til en længere Mic-Key. 4. Kom mere vand i ballonen (max 10 ml i alt – prøv med 1 ml ad gangen). Herved øges ballonens overflade, og den slutter tæt. På denne måde ”kortes” sonden også af med et par mm. 5. Kontakt egen læge mhp. podning fra kanalen og evt. antibiotikakur
Kanalen/stomien er blevet større	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bruger hiver i sonden 2. Kan skyldes svamp/infektion 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bruger må ikke hive i sonden 2. Podning fra kanalen med efterfølgende behandling
Må der lægges meche under sonden?	<p>Nej undgå dette.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Når der skiftes fra PEG til Mic-Key på sygehuset, lægges der af og til en meche pga. lidt blødning og serøs sivning i forb. med sondeudskiftningen. 2. Det kan blive varmt og irriterende. Huden har brug for luft. 3. Grobund for bakterier, der kan medføre infektion 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fjern mechen dagen efter skiftet 2. Sørg for, at huden kan ånde og få luft 3. Fjern/skift meche, hold huden ren og tør ved at vaske og tørre omkring sonden efter behov

Spørgsmål – Hud (fortsat)	Årsag	Handling
Problemer med rødme og irritation om sonden	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sonden sidder for tæt på huden, så der ikke kommer luft til huden under sonden 2. Det siver ved siden af sonden med mad eller mavesyre 3. Allergi – men er dog ekstremt sjældent 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tjek længden og skift evt. til en længere Mic-Key. Du kan evt. bruge Pantothenol creme eller salve. Lægger en beskyttende hinde og har en vis helende effekt 2. Find årsagen. Tjek sondelængden. Du kan smøre med en beskyttende creme fx Pantothenol eller Cavilon, indtil problemet er udbedret 3. Kontakt lægen
Hvis det bløder let fra kanalen?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kan skyldes for megen manipulation af sonden 2. Kan skyldes hypergranulation. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Undgå unødigt manipulation 2. Kan behandles. Se næste spørgsmål
Hvad er det ekstra hud ved kanalen? – hypergranulation	Dette kaldes hypergranulation. Nogle får det, andre gør ikke. Som sådan ufarligt, men det kan genere, så sonden ligger skævt og trykker, og kanalen er sart og bløder let	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kan behandles med binyrebarkhormonsalve via egen læge 2. Kan fjernes ved ultralyd og kirurgi
Gør hypergranulation ondt?	Hypergranulation er ekstra slimhinde, der vokser frem. Den indeholder ingen nerver, hvorfor man ikke kan mærke smerte.	Kan behandles. Spørg egen læge eller på det ambulatorium, der følger dig.

Spørgsmål – Hygiejne	Årsag	Handling
Er der nogen sterile procedurer ved Mic-Key?	<p>Nej. Anvend alm. god hygiejne og sund fornuft.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vask hænder før og efter berøring af sonden. 2. Brug evt. handsker (plejepersonale) 3. Hold huden ren og tør 4. God hånd- og køkkenhygiejne i forbindelse med sondemad og opbevaring af sonderemedier 	<p>Maven er ikke et sterilt miljø, men kanalen er en potentiel adgang for bakterier</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Som vi gør, når vi går til "bords" 2. Hygiejnisk 3. Reducerer risikoen for, at der samler sig snask om sonden, som kan udvikle sig til en infektion 4. Hindrer bakterievækst i maden eller på reviderne. Herved undgås diarre

Spørgsmål – Hygiejne (fortsat)	Årsag	Handling
Må man tage karbad?	Ja, men først nogle dage efter den første Mic-Key er blevet anlagt – herefter er karbad intet problem	Lige efter den første Mic-Key er blevet anlagt har kanalen brug for ro til at hele op. Herefter er det en god måde at få vasket godt om sonden på
Må man gå i svømmehal?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Det anbefales, at man venter ca. 1 uge fra der er skiftet fra PEG til Mic-Key 2. Du må ikke have udsivning eller infektion ved kanalen 3. Undgå svømmehal, hvis du er immunsupprimeret eller let modtagelig for infektion 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stomien/kanalen er altid lidt sårbar efter udskiftningen, og det tager nogle dage at hele op. 2. Har du infektion eller udsivning fra kanalen, vil dette spredes til vandet og kunne smitte andre 3. Da der altid er et vist bakterieniveau i vandet i en svømmehal, vil du lettere kunne pådrage dig en infektion ved sonden af bakterier, som er ufarlige for raske

Spørgsmål – Økonomi og tilskud	Årsag	Handling
<p>Kan man få tilskud?</p> <p><i>Forsigtig med svar, da der er stor forskel på, hvad der gøres i de forskellige kommuner, og loven er uklar på dette punkt</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ja – regionen giver tilskud på 60 %, såfremt der foreligger en ordination 2. Børn får altid dækket de sidste 40 % (§ 41) 3. Voksne: Der er nogle der får de sidste 40 % og andre, der ikke gør. Såfremt man har kontakt til hjemmeplejen, er det ofte dem, der betaler det sidste, men dette er ikke altid tilfældet. Mange kommuner undslår sig denne udgift, og borgeren må selv betale. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Grøn recept udfyldes af læge (sygehus eller egen læge). Denne fornys hvert ½ år og faxes til Meda 2. Kontakt socialrådgiver for at søge om de sidste 40 % 3. Kontakt socialrådgiver
Hvad er en ordination?	En grøn recept, udfyldt af en læge. Recepten betyder, man er berettiget til et tilskud på 60% fra regionen	Det er samme slags recept, som man ordinerer sondemad på. Lægen udfylder data og ordinerer: Mic-Key sonde med tilbehør

Spørgsmål – Økonomi og tilskud	Årsag	Handling
Hvem udskriver en ordination?		Den første udskrives ofte af lægen på sygehuset og derefter af egen læge. Det sker dog, at sygehuset ikke har fået lavet en ordination. Så kan man enten kontakte afdelingen, der har lagt sonden, eller bede sin egen læge gøre det.
Hvor ofte skal en ordination fornyes?		Hvert 1/2 år af egen læge